

قانون موافقتنامه همکاری‌های امنیتی و انتظامی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان

مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۲

درباره‌ی قانون

«لایحه موافقتنامه همکاری‌های امنیتی و انتظامی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان» بنا به پیشنهاد وزارت کشور در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۲ هیئت وزیران به تصویب رسید و برای طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. در مقدمه‌ی توجیهی این لایحه آمده است: با عنایت به روابط دوستانه بین دو کشور ایران و تاجیکستان و اهمیت مسائل امنیتی و با اعتقاد به لزوم برقراری همکاری‌های امنیتی متقابل و درک فواید ناشی از آن و با آگاهی از نقش مؤثر دو کشور در تحکیم امنیت و ثبات منطقه‌ای و با عنایت به آسیب‌پذیری کشورها در خصوص جرایم سازمان‌یافته فراملی و خدشه‌دار نمودن نظم و امنیت عمومی و جان و رفاه شهروندان به واسطه ارتکاب جرایم یادشده و به منظور توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دو دولت، این لایحه برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۹ این لایحه را جهت بررسی به صورت عادی به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس به عنوان کمیسیون اصلی ارسال کرد که کمیسیون مذکور با الحاق یک تبصره، این لایحه را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۴/۲ به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. گزارش کمیسیون در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۲ در صحن علنی مجلس مطرح و با اصلاحاتی به تصویب نمایندگان رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل (۹۴) قانون اساسی، به موجب نامه‌ی شماره ۵۶۴/۷۷۴۹۳ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۷ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با تشکیل جلسه در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۲، این مصوبه را بررسی کرد و مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۴/۱۰۲/۵۸۲۲ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۴/۱۰/۲۲

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۴/۱۲/۱۲

ماده واحده- موافقتنامه همکاری‌های امنیتی و انتظامی بین دولت جمهوری اسلامی ایران

و دولت جمهوری تاجیکستان مشتمل بر یک مقدمه و یازده ماده به شرح پیوست، تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره- در اجرای مواد (۶)، (۸) و (۱۰) این موافقتنامه،^۱ رعایت اصول یکصد و سی و نهم (۱۳۹) و هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری‌های امنیتی و انتظامی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان

...

ماده ۱- زمینه‌های همکاری

طرف‌های متعاقد در زمینه‌های زیر همکاری خواهند نمود:

۱- پیشگیری و مبارزه با جرائم سازمان‌یافته فراملی، تروریسم و سایر جرائم مندرج در این موافقتنامه

۲- مقابله با هرگونه فعالیت عوامل و یا نیروهای کشور ثالث در سرزمین هر یک از طرف‌های متعاقد که امنیت ملی طرف متعاقد دیگر را تهدید می‌نماید

۳- ...

۱. مواد (۶)، (۸) و (۱۰) لایحه موافقتنامه همکاری‌های امنیتی و انتظامی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت

جمهوری تاجیکستان مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۲ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۶- کارگروه مشترک

طرف‌های متعاقد موافقت نمودند کارگروهی به ریاست معاون امنیتی و انتظامی وزیر کشور هر یک از دو طرف متعاقد تشکیل شود و سالی یک بار و یا عنداللزوم براساس توافق طرف‌های متعاقد و یا به درخواست یکی از آنها به طور متناوب در هریک از دو کشور تشکیل جلسه دهد.

وظایف کارگروه به قرار زیر خواهد بود:

۱- پیگیری و نظارت بر حُسن اجرای موافقتنامه

۲- ارائه راه حل برای کلیه مسائلی که ممکن است در جریان این موافقتنامه حادث شود

۳- بررسی هرگونه تغییر یا اصلاح این موافقتنامه، که با رعایت مفاد ماده (۱۰) لازم‌الاجراء خواهد شد.

کارگروه مشترک می‌تواند برای اجرایی شدن مفاد این موافقتنامه متناسب با موضوع کارگروه‌های فرعی کارشناسی را علاوه بر کارگروه‌های دوجانبه تشکیل شده قبلی، تشکیل دهد.

ماده ۸- حل و فصل اختلاف

طرف‌های متعاقد هرگونه اختلاف در تفسیر یا اجرای این موافقتنامه را با مذاکره و مشاوره از طریق مجاری دیپلماتیک و یا کارگروه مشترک موضوع ماده (۶) این موافقتنامه حل و فصل خواهند نمود.

ماده ۱۰- اصلاح موافقتنامه

مفاد این موافقتنامه در صورت رضایت طرف‌های متعاقد و از طریق ارائه یادداشت رسمی از مجاری دیپلماتیک و پس از بررسی در کارگروه مشترک قابل اصلاح خواهد بود. این‌گونه اصلاحات پس از انجام تشریفات موضوع ماده (۱۱) به اجراء در خواهد آمد.»

- ماده ۳- موارد امتناع از همکاری
- هر یک از طرف‌های متعاقد حق امتناع از اجرای تمامی یا بخشی از درخواست طرف متعاقد دیگر را در موارد زیر برای خود محفوظ می‌دارد:
- ۱- در صورت به مخاطره افتادن حاکمیت و امنیت ملی طرف متعاقد درخواست‌شونده
 - ۲- در صورت به مخاطره افتادن یا مورد تهدید قرارگرفتن نظم و امنیت عمومی و منافع ملی طرف متعاقد درخواست‌شونده
 - ۳- در صورت تعارض با قوانین ملی و محلی طرف متعاقد درخواست‌شونده
 - ۴- در صورت اخلال در تحقیق یا جریان رسیدگی کیفری جاری در قلمرو طرف متعاقد درخواست‌شونده یا نادیده گرفتن اعتبار تصمیم‌های قضایی لازم‌الاجراء صادره از سوی دادگاه‌های طرف متعاقد درخواست‌شونده.
- طرف درخواست‌شونده باید دلایل امتناع خود را از اجرای درخواست‌های مزبور از طریق مجاری دیپلماتیک یا مرجع تماس موضوع ماده (۷) این موافقتنامه به اطلاع طرف متعاقد درخواست‌کننده برساند.

...

دیدگاه مغایرت

در بند (۲) ماده (۱) این موافقتنامه، اطلاق تجویز مقابله با هرگونه فعالیت عوامل و یا نیروهای کشور ثالث، از جهت شمول این حکم نسبت به افرادی که دارای مذهب حقه‌ی تشیع بوده و مثلاً برای احقاق حق خود، این‌گونه فعالیت‌ها را انجام می‌دهند، خلاف موازین شرع است.

دیدگاه عدم مغایرت

گرچه حکم بند (۲) ماده (۱) این موافقتنامه مطلق است، لیکن ماده (۳) همین موافقتنامه اطلاق این بند را مقید کرده است. توضیح آنکه بر اساس ماده (۳)، اگر هر یک از طرف‌های متعاقد تشخیص داد که اجرای این موافقتنامه با منافع ملی و قوانین داخلی خود ناسازگار است، می‌تواند مفاد موافقتنامه را اجرا نکند. بنابراین، از آنجا که مقابله با فعالیت حق‌طلبانه‌ی نیروهای کشور ثالث که دارای مذهب تشیع هستند، با منافع ملی و قوانین کشور ناسازگار است، حکم بند (۲) ماده (۱) این موافقتنامه، شامل مقابله با فعالیت حق‌طلبانه‌ی این افراد نمی‌شود. لذا این بند مغایرتی با موازین شرعی ندارد.

نظر شورای نگهبان

این مصوبه، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس در خصوص لایحه موافقتنامه همکاری‌های امنیتی و انتظامی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.